



سیر تحول آموزش عالی با رویکرد توسعه اقتصادی در ایران

نیلوفر سیاوشی

nilooFar71siavashi@gmail.com

چکیده: امروزه آموزش عالی یکی از ارکان مهم توسعه اقتصادی می باشد، به این منظور مرور سیر تحول آموزش عالی و تغییراتی که در توسعه اقتصادی به وجود می آید جهت رسیدن به توسعه ی پایدار نخستین مقدمه می باشد. در این مقاله که یک مقاله ی مروری است به اهمیت آموزش عالی و توسعه ی اقتصاد اشاره شده است؛ همچنین سیر تحول آموزش عالی با رویکرد توسعه اقتصادی در ایران بررسی گردیده است و ضمن بیان تعاریف آموزش عالی و توسعه، مبانی نظری فرآیند مکاتب اقتصادی در رابطه با آموزش عالی که شامل چهار مرحله است و تاثیر آموزش عالی بر رشد اقتصادی کشور با در نظر گرفتن تاریخچه ی آموزش عالی در ایران مورد بررسی قرار گرفته است و نتیجه گیری شده است که آموزش عالی، معرف نوع مهمی از سرمایه گذاری در منابع انسانی است که با فراهم آوردن و ارتقاء بخشیدن دانش، مهارت ها و نگرش ها به توسعه اقتصادی کمک می کند. در این مقاله نقش خصوصی سازی دانشگاه ها نیز مورد توجه قرار گرفته و در نهایت می توان بیان کرد که: دانشگاه از دو نظر در توسعه اقتصادی موثر است: یکی از نظر تأمین نیروی انسانی کارآمد با افزایش کارآیی و بهره وری افراد، دوم، از نظر گسترش مرزهای دانش و فن و پیش بردن فناوری.

واژگان کلیدی: آموزش عالی، ایران، توسعه اقتصادی

مقدمه

مختلف کشورهای جهان از ساختارهای آموزشی متفاوتی برخوردار می باشند که طبیعتاً این ساختارها در هر کشوری بنا بر سیاست ها، برنامه ها و اهداف مورد نظر آن کشور متفاوت می باشد. برخی از کشورها در تدوین برنامه ریزی و اجرای فعالیت های آموزشی خود از سیستم متمرکز با هدف گذاری و برنامه ریزی دولت های مرکزی استفاده می کنند و همه ی واحدهای آموزش مکلف به تبعیت از دستورات مرکز هستند و برخی کشورها از سیستم غیر متمرکز یا ایالتی که در آن اختیارات متمرکز نبوده استفاده می کنند.

امروزه کشورهای مختلف جهان از ساختارهای آموزشی متفاوتی برخوردار می باشند که طبیعتاً این ساختارها در هر کشوری بنا بر سیاست ها، برنامه ها و اهداف مورد نظر آن کشور متفاوت می باشد. برخی از کشورها در تدوین برنامه ریزی و اجرای فعالیت های آموزشی خود از سیستم متمرکز با هدف گذاری و برنامه ریزی دولت های مرکزی استفاده می کنند و همه ی واحدهای آموزش مکلف به تبعیت از دستورات مرکز هستند و برخی کشورها از سیستم غیر متمرکز یا ایالتی که در آن اختیارات متمرکز نبوده استفاده می کنند.

فعالیت های تحقیق و توسعه بستر اولیه و اساسی برای انتقال از اقتصاد منابع محور به سمت اقتصاد دانش محور در کشورهای جهان به شمار می آید. شکاف علمی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نیز بر اساس سهم تحقیق و توسعه در فعالیت های

مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آن ها سنجیده می شود. نگرش علمی به مسائل مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی منشا تحقیق و توسعه است و راهگشای بسیاری از مشکلات در این زمینه ها خواهد بود. (علی عظیمی و برخوردار، ۱۳۸۷).

آموزش نوع مهمی از سرمایه گذاری بلند مدت در منابع انسانی است که با برنامه ریزی موجب ارتقاء بخشیدن دانش - مهارت ها و نگرش های مورد نیاز افراد و نیروی کار آینده می گردد و به توسعه همه جانبه کمک می کند. (سالورا و دیگران، ۲۰۱۷)

امر آموزش از جهات متفاوتی در مسائل مربوط به توسعه اقتصادی مورد توجه قرار می گیرد. توسعه اقتصادی مستقل از توسعه اجتماعی، فنی، علمی و فرهنگی نیست. تمام ابعاد توسعه به یکدیگر پیوسته اند و بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند. این مقاله، صرفاً نقش آموزش عالی را بر توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار